KARTA KURSU
realizowanego na specjalności

CYBERBEZPIECZEŃSTWO

Nazwa	**Nowoczesne protokoły i mechanizmy zabezpieczeń sieciowych**
Nazwa w j. ang.	Modern network security protocols and mechanisms

Koordynator	Dr hab. Serhii Semenov, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Serhii Semenov, prof. UKEN
Punktacja ECTS*	st. stacjonarne: 3 st. niestacjonarne: 3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z nowoczesnymi protokołami i mechanizmami zabezpieczeń sieci komputerowych poprzez praktyczne ćwiczenia w środowisku laboratoryjnym. W trakcie kursu uczestnicy poznają aktualne techniki analizy ruchu sieciowego, identyfikacji i przeciwdziałania typowym zagrożeniom (m.in. spoofing, MITM, DoS), a także podstawy ataków i metod obrony w sieciach przewodowych i bezprzewodowych.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawy działania sieci komputerowych i modelu OSI; Znajomość podstawowych protokołów komunikacyjnych (np. IP, TCP/UDP, DNS, HTTP); Ogólna orientacja w zakresie zagrożeń cyberbezpieczeństwa.
Umiejętności	Obsługa systemów operacyjnych (Windows i/lub Linux) na poziomie użytkownika; Podstawowa umiejętność korzystania z terminala i pracy z plikami tekstowymi; Umiejętność instalowania i uruchamiania prostych aplikacji sieciowych.
Kursy	Teoria bezpieczeństwa, Wprowadzenie do sieci komputerowych, Bezpieczeństwo sieci komputerowych, Wprowadzenie do systemów operacyjnych, Bezpieczeństwo systemów operacyjnych

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Po zakończeniu kursu student: W01:	SC_W03

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Po zakończeniu kursu student: U01:	SC_U03, SC_U04, SC_U05

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Po zakończeniu kursu student: K01: rozumie potrzebę etycznego i odpowiedzialnego wykorzystywania wiedzy z zakresu bezpieczeństwa	SC_K02, SC_K03

Studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A	K	L	S	P	Z				
Liczba godzin	10			30							

Studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A	K	L	S	P	Z				
Liczba godzin	10			20							

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie laboratoriów komputerowych, podczas których studenci samodzielnie wykonują ćwiczenia praktyczne z zakresu analizy ruchu sieciowego, identyfikacji zagrożeń oraz konfiguracji podstawowych mechanizmów bezpieczeństwa. Wykorzystywane są rzeczywiste scenariusze ataków i obrony w bezpiecznym środowisku testowym (np. maszyny wirtualne, narzędzia open source).

Metody nauczania obejmują:

- instruktaż wprowadzający do każdego tematu,
- samodzielne rozwiązywanie zadań problemowych,
- pracę indywidualną i zespołową przy stanowiskach komputerowych,
- analizę przypadków (case study) oraz symulacje incydentów bezpieczeństwa,
- pracę z dokumentacją techniczną i raportowaniem wyników.

Zajęcia mają charakter praktyczny, aktywizujący studentów do krytycznego myślenia i podejmowania decyzji w sytuacjach zbliżonych do realnych warunków pracy w branży IT.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Zadania problemowe
W01					X			X					
W02					X			X					
W03					X			X					
U01					X			X					
U02					X			X					
U03					X			X					
K01					X			X					

K02					X			X					
K03					X			X					

Kryteria oceny	Ocena końcowa z kursu opiera się na: Aktywności i zaangażowaniu podczas zajęć laboratoryjnych (30%) – regularne uczestnictwo, praca indywidualna i zespołowa, udział w analizach przypadków oraz dyskusjach. Wykonaniu ćwiczeń i zadań laboratoryjnych (70%) – poprawność techniczna rozwiązań, jakość interpretacji wyników, zgodność z założeniami ćwiczeń, terminowość oddania. Warunkiem zaliczenia kursu jest: wykonanie wszystkich obowiązkowych zadań laboratoryjnych, uzyskanie co najmniej 50% możliwych punktów.

Uwagi	

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1 Analiza ruchu sieciowego przy użyciu Wiresharka
Podstawy sniffingu, przegląd i filtrowanie pakietów
2 Identyfikacja wrażliwych danych w ruchu HTTP
Wyszukiwanie loginów i haseł w pakietach (HTTP, FTP)
3 ARP Spoofing i ataki typu Man-in-the-Middle (MITM)
Symulacja przechwycenia ruchu między hostami
4 Podstawy MAC spoofingu i przepełnienie tablicy CAM
Zmiana adresu MAC i obserwacja efektu w sieci
5 Ataki i ochrona VLAN – VLAN Hopping
Teoria + demonstracja pakietów trunkowanych (np. PackETH)
6 Wprowadzenie do protokołu STP i ataki BPDU
Analiza manipulacji STP i konsekwencje dla topologii
7 Składanie pakietów ręcznie – PackETH, Scapy (prosty scenariusz)
Tworzenie pakietów typu ARP, STP, DHCP
8 Bezpieczna konfiguracja SSH i ochrona przed brute-force
Test połączenia, analiza logów, konfiguracja fail2ban
9 Analiza DNS i podstawy ataków typu DNS Spoofing
Ruch DNS w Wiresharku, wprowadzenie do dnschef
10 Zbieranie informacji o usługach – Nmap, OS fingerprinting
Prosty skan portów, rozpoznanie systemu i usług
11 Podstawy ataków DoS – SYN flood i UDP flood (symulacja)
Wykorzystanie narzędzi testowych w bezpiecznym środowisku
12 Wprowadzenie do bezpieczeństwa Wi-Fi
Przechwytywanie ramek, analiza beaconów i handshake
13 Podstawy OSINT i inżynierii społecznej
Ćwiczenia z rozpoznawania phishingu i zbierania informacji
14 Bezpieczna konfiguracja zapory systemowej (Windows/Linux)
Blokowanie aplikacji i portów, sprawdzenie działania
15 Symulacja ataku i obrony – analiza incydentu w klasie
Ćwiczenie końcowe: MITM + analiza logów + identyfikacja ataku

Wykaz literatury podstawowej

1. Charlie Kaufman, Radia Perlman, Michael Speciner, Ray Perlner, Network Security: Private Communication in a Public World 3rd Edition Published September 16, 2022 https://www.nist.gov/publications/network-security-private-communication-public-world-3rd-edition
2. The Tangled Web: A Guide to Securing Modern Web Applications by Michal Zalewski No Starch Press 2019 https://archive.org/details/thetangledwebaguidetosecuringmodernwebapplications/page/n17/mode/2up

3. RFC 8446: The Transport Layer Security (TLS) Protocol Version 1.3
4. RFC 6749/6750: The OAuth 2.0 Authorization Framework
5. RFC 5246: TLS 1.2 (всё ещё актуален)
6. RFC 4301-4309: Security Architecture for IP (IPsec)
7. RFC 2865: RADIUS Authentication Protocol
8. RFC 8261: Secure Zero Touch Provisioning (SZTP)

Wykaz literatury uzupełniającej

1. William Stallings, Lawrie Brown Bezpieczeństwo systemów informatycznych. Zasady i praktyka. Wydanie IV. Tom 1 Wydawnictwo: Helion -2019, 632 s
2. William Stallings, Lawrie Brown Bezpieczeństwo systemów informatycznych. Zasady i praktyka. Wydanie IV. Tom 2 Wydawnictwo: Helion - 2019, 624 s

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – **studia stacjonarne**

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Realizacja zadań domowych (problemowych) po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna lub w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – **studia niestacjonarne**

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	15
Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Realizacja zadań domowych (problemowych) po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna lub w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3